

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím: *Amikor a temető is meghal*
Séta a vizivárosi temetőben

Forrás: *Pesti Hírlap*

Bp
(Hely)

1928 . 5 . 20
(Idő)

(Köt. v. füz.) (C)

Osztályozás

Tárgy

614.61

Hely

Idő

"1928"

Személy

Közp. nyomt. XX. cs. 23. sz.

Amikor a temető is meghal...

Séta a vizivárosi temetőben.

A temető, az elmulás tanyája, szintén nem örök. Rá nézve is érvényesek azok a szigorú törvények, melyek miránc, Születik, öregszi, meghal, akár az emberek.

Itt a hegyoldalra terjed el nyolcvan holdnyi területen, egészen Budagyöngyéig Budapest legrégebbi temetője, az „öreg vizivárosi temető”, mely már több mint kétszáz esztendő.

Vannak sírok, melyeket akkor ástak, mikor még a Nap- király uralkodott, fejfák, melyeket akkor állítottak, mikor távol a francia forradalom dühöngött, sírkövek, melyek a Martinovics-összeesküvésnek vagy szabadságharcunknak évszámait viselik magukon.

Minden temető elhagyott, csöndes. De mihelyt belépünk ide, a temetők rendes szomorúságán túl, egy másik, szorongóbb szomorúságot is érzünk: azt, hogy a halottak hozzátartozói is jobbra mind elhaltak s maga a temető is haldoklik.

Összeboruló hársak, juharok árnyékolják. A buján burjánzó fűben mécsvirágok, pityangok nyílnak. Cinkék csipognak, kenderice surran, fekete-rigó szalad egy földponton. Poszméhek szállodálnak. Egyedül a természet éli mindig megújuló életét. Ember ezen a délelőtti órán sehol.

A kőoszlopok, — vörös, fehér márványból vagy terméskőből — vastagok, köpcösek. Látszik, hogy egy más kor izlése szerint készültek, olyan időben, mikor még bővében voltak az anyagnak, nem takarékoskodtak vele. Azóta a sírkövek is megsoványodtak.

Némelyik sírkő kétségbeesetten tárja ki a két

karját, mintha hadonásznék, jeleket adna, hogy gondoljanak rá. A másik alázatosan megadja magát sorsának, lefelé bókol a sírra, melynek hantjai elkorhadtak, összesüppedtek s úgy rémlik, hogy most csonka, nyomorék arcával meg akarja csókolni a földet. Dudva, bojtorján veri föl a sírokat. Akadnak olyanok, melyeket már száz éve nem látogatott senki. Könny ezekre a göröngyökre már nem igen hull. Legfőlebb esigák másznak rajtuk, lassan, nyári viharok után.

Neveket látunk: *Vörösmarty Erzsébet*, született 1848-ban, *Nyíri Ilona*, élt három évet, *Pistike*, egyetlen reményünk, élt egy évet s meghalt 1731-ben. Legtöbb sírfőirat még német: *Ruhet in Frieden*. Komor, rozsdás vasráccsal kerített kriptában, mely a ködös Angliát idézi emlékezetünkbe, egy angol familia nyugszik, a *Manjon*-család. *Departed 1824*. Nem messze tőle francia sírköve bukkannak. *Louis Honoré Blesson*, Albrecht főherceg szakácsa pihen alatta, miután tisztességgel megfutotta földi pályáját s kitűnő parfáit-ke és pástétomokat szolgáltatott a főhercegi asztalra.

A grófi kápolna düledezik. Betekintünk sárga-kék-piros üveggel berakott ablakán. A függönyök szétmálltak, a szentképeket pókháló lepi. Ide is elért az elmulás.

Három esztendő óta senkit se földeltek el ebben a temetőben. Az utolsó halottat is egy családi kriptába temették. Új sirt már sok-sok éve nem nyitottak. A halottak hozzátartozóit figyelmeztették, hogy kedveseik esontjait földeltesék ki, temetessék el újra a farkasréti temetőbe, mert jövőre, 1929-ben, a temető végkép megszűnik, területét földparcellázzák.

Több mint tizenötezer sír van itt, több mint harmincezer halott. Egy egész kisváros.

Főnn a hegyoldalban konyhakert. Hagymát, salátát, petrezselymet termeszt benne a csösz. A

Székesfővárosi házinyomda 1926 — 8891

csösz, öcsbecsavarodó öreg ember, a háza előtt pipázik egy lócán. Beszélgetünk vele:

- Mióta szolgál, öreg?
- Harminc esztendeje. De jövőre „mi is” költözünk.
- Hová?
- Az Isten tudja. Már viszik a halottakat. Ma is hármat földeltem ki.
- Ebben a temetőben élt mindig?
- Még gyerekeim is itt születtek, itt növekedtek.
- És jó volt itt?
- Jó hát. Nagyon békés nyáj ez. Senkit se bánt.
- Mondja, mi történt mégis harminc év alatt?
- Nem sok. Tizenhét esztendővel ezelőtt meggyilkoltak ott-lenn egy öregasszonyt. Egyszer a sírkápolnát is kirabolták a sírrablók. Az élőkől kell félni. Ezekről itt, nem.
- Milyen ez a temető halottaknapján?
- Sötét. Csak néhol pislákol egy-egy kis viaszgyertya.

- Kik járnak erre?
- Gyerekek, cseresznyeéréskor. Leszedik a cseresznyét, megeszik még zölden. Délután szerelmes párok sétálnak, kar-karban.
- Más senki se jön ide?
- Olykor *Mayer Ferenc* sírját látogatják. Az árvaházat alapította. *Szalay László* is itt nyugszik. Valami író volt...

Megmutatja a házát meg a pincéjét. Mély pincéje van. Tizenöt téglalépcsőn kell lemenni. Boroshordókat tart benne. Valaha krypta volt.

Előtte egy porladozó Szűz Mária-szobor. Föl-emeli a jobb kezét, mintha bucsut intene mindenkinek...